

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Lauha, Matti			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tiedustelu ja Venäjän intressit			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-10-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 127 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan julkisesti saatavilla olevan aineiston pohjalta Venäjän ulkomaantiedustelua Neuvostoliiton jälkeisinä vuosina 1992–2006. Työssä yhdistyy kaksi kansainvälisen politiikan tutkimuksen alalajia: Venäjän ulkopoliittikan tutkimus ja tiedustelun tutkimus. Teoreettisessa osassa selvitetään tiedustelun olemusta sekä akateemista tiedustelun tutkimusta.</p> <p>Tutkimuksessa luodaan kuva Venäjän ulkomaantiedustelua harjoittavasta koneistosta sekä tuotetaan uutta tietoa Venäjän intresseistä. Venäjän ulkomaantiedustelua tarkastellaan julkisuuteen tulleiden paljastuneiden vakoilutapausten kautta. Pääkysymyksenasettelu johdetaan pohdiskelusta, ovatko Venäjän valtiojohdon ulkopoliittisessa ajattelussa vallitsevina taloudelliset vai strategiset (eli turvallisuus) edut. Tutkielman teoreettinen viitekehys liittyy neorealismiin ja neoliberalismiin väliseen debattiin siitä, tavoittelevatko valtiot enemmän suhteellisia vai absoluuttisia etujaan eli ovatko valtiot kiinnostuneempia turvallisuudesta vai varallisuudesta.</p> <p>Tähänastisessa tutkimuksessa Venäjän ulkopoliittikkaa ja sen tavoitteita on tarkasteltu pääasiassa Venäjän valtionhallinnon strategiapapereiden ja valtiojohdon lausuntojen kautta. Tässä työssä Venäjän intressien hahmottamista lähestytään kysymällä ensin, mitkä tahot edustavat kansallisvaltioiden syvintä ydintä eli missä on nähtävissä valtioiden "todellinen luonne" ja "todelliset intressit". Tutkielma nojaa näkemykseen, jonka mukaan tiedustelupalvelut heijastavat valtioiden todellista luonnetta, joten tiedustelutoimintaa tutkimalla on mahdollista saada tietoa yksittäisen valtion todellisista intresseistä. Näkemyksen tueksi osoitetaan, että erityisesti Venäjällä tiedusteluorganisaatiot ovat kiinteä osa valtion ulkopoliittista päätöksentekoprosessia ja ulkopoliittikan toteutusta.</p> <p>Tutkimusaineiston muodostavat vuosina 1992–2006 julkaistut uutisartikkelit Venäjän paljastuneista vakoilutapauksista. Aineisto koostuu länsimaisen, venäläisen ja aasialaisen median uutisoinneista. Vakoilutapaukset luokitellaan sen mukaan, missä toiminta paljastui ja mitä venäläinen tiedustelu pyrki kussakin tapauksessa toiminnallaan saavuttamaan. Neljä tiedustelun alaa on tiivistetty kahteen ryhmään: taloudellinen ja tieteellis-teknillinen tiedustelu muodostavat ensimmäisen ja poliittinen ja sotilaallinen tiedustelu toisen. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat tapaukset katsotaan tutkielmassa merkiksi taloudellisten intressien tavoittelusta; jälkimmäisen ryhmän tapaukset taas merkiksi siitä, että Venäjä tavoittelee strategisia intressejään.</p> <p>Tutkimustuloksena on, että Venäjän tiedustelun maantieteellisiä pääkohteita kylmän sodan jälkeen ovat olleet sen länsirajan läheisyydessä sijaitsevat valtiot ja Pohjois-Amerikka. Asiallisesti Venäjän tiedustelu on pyrkinyt pääsemään käsiksi ennen kaikkea muiden valtioiden poliittisiin ja sotilaallisiin salaisuuksiin.</p> <p>Tutkimuksesta ilmenee, että Venäjä vaikuttaisi tavoittelevan selvästi enemmän strategisia intressejä kuin taloudellisia intressejä kansainvälisessä järjestelmässä toimiessaan. Tulokset tukevat näiltä osin neorealismisen koulukunnan näkemystä valtioiden ensisijaisista intresseistä. Tutkimus osoittaa, ettei Moskovan pyrkimys maksimoida valtansa ja toimia vastapainona Yhdysvalloille ja sen liittolaisvaltioille ole muuttunut kylmän sodan päättymisen myötä.</p> <p>Yleisesti esitetyt väitteet taloudellisen ja tieteellis-teknillinen tiedustelun merkityksen noususta poliittisen ja sotilaallisen tiedustelun rinnalle kylmän sodan jälkeen eivät saa vahvistusta tässä tutkielmassa ainakaan Venäjän osalta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tiedustelu tiedustelupalvelut vakoilu ulkopoliittikka kansainväliset suhteet Venäjä			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			